

== Volja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 30—
za en mesec 2-50
za Nemčijo odelotno . . . 34—
za ostalo inozemstvo . . . 40—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej . . . K 28—
za en mesec 2-30
V pravi prejemnik mesečno . . . 2—
== Sobotna izdaja: ==
za ce o leto K 7—
za Nemčijo odelotno . . . 9—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primoren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna pettirvsta po 60 v
Ishaja vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 3/III. Razpisal se ne vračajo; ne frankirana plačila se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bozn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 186.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 27. nov. 1917.

Danes je zbornični predsednik dr. Gross naznanil, da je poslanec dr. Šusteršič zapročil štirinajstnevni dopust. Dr. Šusteršič je sploh redkokdaj prišel v parlament. Nikdar ni doslej prosil dopusta, danes pa je naznanil, da ga štirinajst dni ne bo k sejam. To je storil dr. Šusteršič v onem času, ko čaka vse jugoslovanske poslance boj proti najhujšemu zlu našega jugoslovanskega naroda — proti dualizmu. V teh 14 dneh se bo namreč vršila razprava o nagodbi z Ogrsko, temelju dualizma.

Silno sumljivo je, da pri tem važnem vprašanju dr. Šusteršiča ne bo zraven. Mož, ki so ga slavili za tako izkušnega parlamentarca, pobegne iz parlamenta, ko je prilika in potreba, da nastopi proti Ogrski. Ali bi bil dr. Šusteršič tudi iz delegacij tako pobegnul, ko bi ga bili kranjski poslanci izvolili vanje?

Vedno bolj se nam utrijuje prepričanje, da obstoji med Stadlerjevo izjavo, frankovci in dr. Šusteršičem notranja zveza, katere zunanje vezi vodijo v Pešto in k Czerninu. Ni zastoj brzojavljaj dr. Šusteršiču grofu Zichyju, ni se brez vzroka razveljavil za Raucha kot hrvatskega bana, ni imel slučajno tajnih sestankov s frankovci pri Czerninu.

Danes popoldne sta došla v Jugoslovanski klub dr. Sunarič in Dr. Dimović, zastopnika našega bosanskega naroda. Pogovarjali smo se o razmerah v Bosni ter o zadnjih dogodkih v Sarajevu.

Dr. Sunarič je z vso odločnostjo izjavil prepričanje, da obstoji brez dvoma zveza med frankovsko akcijo v Bosni ter med dr. Šusteršičem. Jasno je, da se vse to vrši po navodilih grofa Czernina, ki hoče povsod imeti nekaj ljudi, da katere se lahko sklicuje proti jugoslovanskim zahtevam. Pa to jim ne bo pomagalo — pravi dr. Sunarič. To gibanje je tudi pri nas v Bosni tako silno in živo, da bo gotovo premagalo vse ovire. Dajte nam le tiskovne in zborovalne svobode, pa boste videli, kako misli vsa Bosna kot en mož! — Tako zastopnik iz Bosne.

Ni nas treba biti strah. Jugoslovansko ljudstvo vstaja in dviga glas. Bojazljivcev in uskokov trpeče, a odločno ljudstvo ne bo trpelo v svoji sredi! To tem manj, ko bomo v bodoče še bolj kot doslej morali zbrati vse sile. Čakajo nas še težke borbe. Poročal sem že, da Czernin in Mažari korakajo skupaj. Bajce bo moral iti Seidler, ker ni dovolj eničičen. Govore, da so hoteli dr. Körberja pridobiti za mi-

nistrskega predsednika, a ta mož se v tako politiko, ki jo hočeta Czernin in Wekerle, noče vpreči. Pač pa je gotovo, da odstopi minister za prehrano general Höfer.

Baje je tudi gotovo, da odstopi cesarjev pribočnik knez Lobkovic. Na njegovo mesto bi prišel Slovincem zelo hudo — znani general Krauss. Ni pa še verjetno, da bi odstopil knez Hohenlohe.

Nasprotniki se organizirajo na vseh straneh in bodo v skupnem naskoku hoteli udušiti naš glas po — združenju in svobodi. Vsak omahljivec, ki v teh usodnih dneh našega naroda ne stoji na svojem mestu — je izdajalec. Jugoslovanski narod pa bo kot en mož stal za svojimi zastopniki.

Narod, v boj za staro pravdo!

Danes je zbornica razpravljala o dvajsetih resolucijah odseka, ki se tičejo nove zgraditve v vojnih ozemljih. Odsekove resolucije, o katerih smo svoječasno že poročali in v katerih je tudi poslanec Fon stavil zahteve glede Goriške, so bile sprejete.

Nadalje je zbornica sprejela resolucije obrambnega odseka, da se častnikom, ki so iz malenkostnih razlogov svoječasno morali odložiti šaržo, olajša rehabilitacija.

Nato je prešla zbornica v razpravo o poročilu proračunskega odseka glede sodelovanja kontrolne komisije za državne dolgove pri finančnih operacijah, ki so bile izvedene leta 1912.

Poslanec dr. Ellenbogen (nemški soc. dem.) napada v zelo ostrih besedah člane kontrolne komisije za državne dolgove in predlaga, naj jim zbornica izreče nezaupnico.

Finančni minister baron dr. Wimmer brani člane kontrolne komisije za državne dolgove. Kriva je absolutistična doba pod grofom Stürgkhom, ki ni hotel predlagati sklicanja državnega zbora in ki se je izjavil: »Ni ga ministra, ki bi predložil Njegovemu Veličanstvu predlog za sklicanje državnega zbora.« S takimi razmerami je morala računati kontrolna komisija.

Poslanec baron dr. Fuchs (nem. kršč. soc.) pravi, da je kontrolna komisija izvršila svojo dolžnost. Treba bi jo bilo pohvaliti, ne pa ji izreči nezaupnico.

Posl. Seitz (nemški soc. demokrat): Kontrolna komisija je branila kršenje ustave.

Posl. Modraček (češki soc. demokrat) naglašja, da ne spada pod obtožbo samo komisija za nadzorstvo državnih dolgov, ampak cela Stürgkhova vlada. Glede zunanje političnih pojavov pravi, da smatrajo aneksionisti v Nemčiji in na Ogrskem Ljenina za svojega zaveznika. Revolucija v Rusiji ubija sedaj svojo lastno moč, ki je tako potrebna, da se izvedejo njene velike ideje na mirovnem kongresu.

Posl. Seitz (nemški soc. demokrat) naglašja, da je kontrolna komisija nepotrebna, ostanek iz stare dobe absolutizma. Parlament naj sam vodi nadzorstvo. Če pa komisija obstoji, so dolžni njeni člani, da varujejo zakon. To svojo dolžnost so člani prekršili in zato se morajo poklicati na odgovor. Sokrivi so Stürgkhove dobe absolutizma.

Seja se prekine. Prihodnja seja jutri ob 10. uri predpoldne.

Poštna razmera na Slovenskem.

V proračunskem odseku je govoril danes poslanec dr. Lovro Pogačnik o poštinih in brzojavnih razmerah na našem jugu. S statičnimi podatki v rokah je dokazal, kako so tudi v poštini službi na vseh merodajnih mestih nastavljeni skoro izključno tujci. Posebno pri poštini ravnateljstvih v Celovcu, Gradcu in Trstu. Vsa tri imajo več ko 100 konceptnih, administrativnih in tehničnih uradnikov in med temi je 125 Slovincem. Če hoče vlada imeti zaupanje zavednega slovenskega naroda, naj ta škandal čim prej odpravi.

Zahteva dalje nujno preuredbo poštne urada na ljubljanskem kolodvoru, ki praznuje letos že 60 letnico svojih majhnih prostorov, ki niti zdaleka ne odgovarjajo več današnjim prometnim in vojnim potrebam. Tolmači pritožbe ljudstva, ker pošta zaostaja v celi deželi po cele tedne, osobito v Vipavski dolini. Dalje zahteva, da se izpopolni brzojavno in telefonsko omrežje v deželi, ki je še danes navzlic vojskim izpopolnitvam nezadostno. Konečno se pridružuje predgovornikom, ki so slikali slab gmojni položaj poštinih uslužbencev in opozarja, da je vse pozabilo na najbolj potrebne, to je na selske pismonoše, ki imajo na ramah škandalozne plače. Navaja slučaj, da pismonoša po štiriletni službi dobiva še danes le 30 K na mesec, s katerimi naj preskrbi 4 otročiče.

Dr. Lovro Pogačnik predlaga:

1. Ustanovi naj se poštino in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani.
2. Brzojavne in telefonične naprave, ki so nastale tekom vojske, naj ostanejo in se razširijo, osobito velja to glede telefonskih postaj v Postojni, v Kranju, na Jesenicah, v Kamniku in v Rudolfovem.
3. Selskim pismonošem naj se nujno višajo dohodki, primerno strašni draginji.

Preskrba s sladkorjem.
Z ozirom na vprašanje poslanca Jarca v zadnji seji odseka za ljudsko prehrano, zakaj južne dežele ne dobe sladkorja, je odgovoril urad za prehrano sledeče:

Da prebivalstvo ne dobiva redno sladkorja, so vzrok nedostatki v prometu. Pri posameznih tovarnah se je nakopičilo 4800 vagonov, ki jih ni mogoče odposlati, to je več, kakor dvojna mesečna potreba, ki znaša 2300 vagonov. Urad za prehrano se mora boriti s takimi težavami, da je bilo na pr. 19. novembra mesto zahtevanih 256 vagonov dodeljenih le 49. Jasno je, da mora biti ob teh razmerah ne samo preskrba južnih dežel s sladkorjem, ampak cele mornarije nedostatna.

Vojaške rekvizicije.

V odseku za prehrano je sprožil posl. Jarc vprašanje vojaških rekvizicij. Po južnem Štajerskem postopajo po navodilu namestnika Claryja vojaške patrolje tako brezobzirno, da kmetom ne bo ostalo nič seme. Nasprotno pa vojaštvo, kakor se poroča, s pridelki, ki jih je uplenilo po Beneškem, strašno trati, ker poraba plena sploh ni organizirana. Stavil je sledeča predloga:

1. Vlada se pozivlja, naj sporoči odseku ali in kako se je organizirala poraba plena kmetijskih pridelkov na Beneškem.
2. Odsek izreka svoje obžalovanje vsled postopanja vojaških patrolj pri rekvizicijah. Odsek zahteva brezpogojno, da se kmetom pusti seme, živež za družino, posle, delavce in užitarje ter za krmo, kar je po odredbah določeno.

Vršila se je o teh predlogih živahna debata, v kateri je izjavil zastopnik ministrstva za prehrano, da se prvotno ni nameravalo rekvirirati, ampak na podlagi popisa parcel določiti, kaj mora kmet oddati. To se pa ni obneslo in zato hodijo sedaj komisariji za vojaškimi patroljami in popisujejo zaloge. Kar kmetu ostane preko porabe za seme, družino in delavce za celo leto, to mora oddati. Če se zgodijo nedostatki in prekoračijo odredbe, naj se vsak slučaj naznani ministrstvu za prehrano. Glede živil, uplenjenih v Italiji, se vrše posvetovanja v zunanjem ministrstvu.

Oba predloga poslanca Jarca sta bila sprejeta.

Ustavni odsek.

Dunaj, 27. nov. Ustavni odsek je razpravljaj danes o resolucijah glede internirancev in konfinirancev.

Nagodbeni odsek.

Dunaj, 27. nov. (K. u.) V nagodbenem odseku je poročal ministrski predsednik dr. pl. Seidler o zgodovini pogajanj glede nagodbe med Avstrijo in Ogrsko.

LISTEK.

Nikdar ni mogoče vedeti . . .

(Prevel V. S.)
(Konec.)

»Pavel!« je zavpil, in še enkrat, še enkrat: »Pavel!«

Zaslišal je neko godrnjanje.

Od kod je prihajalo?

Ozrl se je okrog sebe, gledal po hodniku, našel ni ničesar . . . ničesar . . . ničesar . . .

Slučajno je pogledal pod noge.

Kaj je bilo to?

Truplo.

Temno truplo, ki se je pričenovalo polagoma premikati, ki se je razstegnilo, pretegnilo in zazdehalo.

»Si ti, Pavel?«

V odgovor mu je bilo zdehanje, pijano od spanja.

Mihajlo Filipič se je prijel za čelo. Zdelo se mu je, da se prebuja iz težkih sanj. Stopil je v svoj oddelek, prižgal luč in izvil se mu je nenadoma glasan krik.

Krik veselja!

Tam . . . tam . . . je ležal . . . zavitek . . . povezan, zapečaten, nedotaknjen . . .

Prijel se je zopet za čelo.

In ko se je okrenil, je videl svojega služabnika, ki je stal zaspano in v zadregi med vrati in jecljaje prosil oprostčenja, da je tako trdo spal.

»Spal si? Pavel!« mu je rekel Mihajlo Filipič in se tresel razburjenja. »Ali nisi zapazil, da so bili ljudje tukaj . . . mož . . . ki . . . ki me je . . . oropal?«

Pavel je zmalj neverjetno in začudeno z glavo. »Nikogar ni bilo tu, Vaša milost . . . nikogar . . . menim, da vaša milost sanja . . .

Mihajlo Filipič si je mel oči. Nenadoma mu je prišlo na misel, da bi poiskal vezi, ki bi morale še ležati v oddelku.

Ni jih bilo.

Skočil je k oknu, je hlastno odprl, vtaknil glavo v mrzel zrak in zapazil, da se že močno dani.

Bližala se je četrti ura.

Ob petih je zapeljal vlak v glavno mesto gubernije.

Mihajlo Filipič je sedaj vedel, da je bil samo sanjal; sanjal dolge, težke, neumne sanje . . .

Odslovil je služabnika.

Vrgel se je na sedež, vzela zavitek v naročje, ga strastno objel; ni bil pripravljen, da bi ga še kedaj dal iz rok.

Tako je obsedel, da je zavozil vlak na kolodvor glavnega mesta gubernije.

Malo ur pozneje je sedel Mihajlo Filipič v zasebni pisarni guvernerja in poročal o uspehu preiskave.

Ču . . . to se je bil izpremenil. Bil je zelo razburjen in redke besede, ki jih je govoril, so bile v živem nasprotju s prejšnjimi časi, vse brez strogosti.

Utrujen je izgledal. Ni bil več podoben človeku, ki hoče stvar, ki se je je lotil, tudi premagati in zloriti.

In tudi ni več govoril o tem, da mu je mar, da izvrši svojo dolžnost. Razložil je guvernerju, kako stvar stoji in mirno čakal, za kaj se odloči njegov šef. Videlo se je, da mu je vseeno, ako se odloči za to ali za ono.

Guverner je potrjeval pregledoval listine. Cesar se je najbolj bal, se je zgodilo. Osebe, ki so bile zapletene v zadevo, so bile tako odličnega stanu in tako vplivne, da bi se moral zgoditi velik škandal, čigar posledice ni bilo mogoče pregledati, če bi peljali stvar dalje.

Negotovo je pogledal državnega pravnikarja in vprašal:

»Mihajlo Filipič, kaj menite o stvari? Svetujte mi!«

»Jaz?« je ravnodušno odgovoril Mihajlo Filipič. »Ne spodobi se, da bi jaz kaj svetoval ali menil. Sem samo izvrševalni organ, Visokost. Sledim vašim poveljem.«

Guverner je osupnil, še bolj se je pa razveselil. Toliko popustljivosti ni bil pri-

čakoval od trdega in groznega Mihajla Filipiča.

V zadregi je pokasljeval.

»Hm,« je menil, »gotovo . . . Vendar bi vas prosil, da izrazite svoje mnenje in mi svetujete . . . Končno pa niste samo izvrševalni organi, temveč pravnik države, ki je njegova dolžnost, da zasleduje, kar je proti postavam . . . Kako torej menite o stvari?«

Mihajlo Filipič je negotovo popravljal svoja očala.

»Dobro, ker vztrajate pri tem, vam povem svoje mnenje: Menim, da je najpametneje, da stvar potlačimo.«

»Kaj?!«

»Tako mislim,« je rekel suhoparno Mihajlo Filipič, »prav tako.«

»Toda . . . ali se niste sami izrazili, da bi pričel lahko kdo drugi mešati se v to stvar, ako se je mi ne lotimo?«

»Res, ravno to moramo prepričiti, Visokost.«

»Preprijčiti? Kako?«

Državni pravnik je temno pogledal.

»Da izsledimo tega skrivnega ovaduha in ga spravimo na varno.«

Guverner je skočil s stola. Videlo se je, da se mu je odvalil težak kamen od srca.

»Si li upate to doseči?« je vprašal ravnodušno.

Na Sv. Goro.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V strahu in trepetu sem jo večkrat gledal med vojsko. Videl sem, kako so se iz njenih sivih, skalnatih reber dvignili črni in rumenkasti strebri dima proti modremu goriskemu nebu; opazoval sem v žalosti, kako se je rušilo močno zidovje svetogorskega svetišča in samostana. Po deseti ofenzivi ni bilo več — Svete Gore! Kako bi, četudi s krvavečim srcem, rad poromal tja gori, kakor smo nekdanj romali na Sv. Goro. Saj ne smem, ne morem! — Kako ne? Pot je prosta, romanje tja zopet otvorjeno: naši zmagoviti junaki so odprli pot na Skalnico. — Novo, močnejše hrepenenje se je vzbudilo v srcu; romať grem na Sv. Goro, magari brez potnega lista!

S poštnim vozom, ki je med vojsko zopet nastopil svojo počasno in cincinajočo službo, sem se pripeljal do Št. pa pri Sv. Luciji. Prav počasi smo vozili. Temu pač niso bili krivi ubogi konji, ki imajo samo to napako, da morajo biti v vojnem času živeti ob prepričani hrani; kriva je le cesta. Koliko topov, avtomobilov, nepreglednih trenskih vozov je tod vozilo proti tolminkemu mostišču! Po idrijski dolini do Slapa ni opaziti granatnih lijakov ali podrtin. Tudi tu skozi je šla vojska; uničene njive, potepano polje, prazni seniki, goli kozoletci to jasno pričajo. — Slan in Roče so prizadete; polje ob obronkih Idrije je precej preorano od laških granat, nekatere hiše so porušene. Roški g. župnik je tu vstrajal med vsemi ofenzivami, akoravno mu je Lah nasadil okoli župnišča precejšnje število raznih izstrelkov.

S hvala Bogu v teh časih prijetno težkim nahrbtnikom sem jo mahnil po vojaških serpentinah čez Šnehovo brdo in Vrata proti Čepovanu. Da se ne bo kdo spotikal nad mojim nahrbtnikom, moram povedati, da sem imel v njem brašnje za cel teden mojega začrtnega potovanja. Kje boš danes kaj dobil, če s seboj ne vzameš? — Na Vratih je bila »Fassungstelle«. Tukaj se stekajo nove vojaške ceste in poti, ki vodijo z Banjske planote čez Lokovec, Kal in Špilenco. Samotež so spravljali vojski uplenjene laške topove s planote proti podrti svetolucijski postaji. — Od daleč opazim tam pod hribom med gručo vojakov zastavo-trikoloro. Pa menda niso prikoralali iz Furlanije Cadornovi vojščaki ter jo mahajo čez Vrata proti idrijski dolini! Kaj šel Stari trenarji začuden ogledujejo ogromnega Capronija, ki so ga naši letalci v zraku obkolili ter ga prisilili, da se je spustil popolnoma nepokvarien na tla.

V Čepovanu sem našel izmed moških le gostojubnega orožnika in g. poštarja Kofola, ki sta me dobro napasila in prekrbela tudi s cigaretami. Hvala jima! Obrazil sem tudi nekaj žensk, ki so se vrnile iz gorjanolnega begunstva ter skušajo v podrtih in izpraznjenih hišah za silo urediti stanovanje. Cerkev ni poškodovana. Farovž je dobil veliko luknjo v klet. Druge hiše so več ali manj trpele. — Po Pušta'ah, še bolj bolj pustih kot prej, je pošteno brisala tamkaj neizogibna burja. Srečal sem moža pri neki hiši, ki je privaril iz kleti prazno kad za repo in zelje. Edino kad mu je pustila vojska, in še to prazno! Pogledal me je z žalostnimi očmi ter rekel, da se vrne nazaj v begunstvo! Razumel sem njegov pogled, ostal mi je v duši neizbrisen. In koliko jih je, ki zopet še z večjo bridkostjo zapušča porušen in uničen dom. Žal mi je, da so ga videli —

»Visokost, storil bom, kar je v mojih močeh,« je odgovoril kratko Mihajlo Filipič.

Guverner mu je stresel roko.

»Storite, Mihajlo Filipič, le storite to — hočemo vas poplačati za to!«

Mihajlo Filipič je držal besedo, storil je, kar je mogel in izsledil skrivnega ovađuba.

In prvič se je pokazalo, da je bil lahko železno strogi tudi na mestu, ki je ugajalo višjim krogom, ki so ga bili do tedaj sovražili.

In posledica tega je bila, da je bil zavratni ovaduh radi žalitve poštenih uradnikov obsojen na več let ječe.

Posledica tega pa je zopet bila, da je Mihajlo Filipič napredoval kar za tri stopnje in da je dobil naslov tajnega svetnika.

»Kako se je vendar naenkrat izpremenil,« so govorili presenečeno gotovi visoki krogi. »Kako je bilo vendar to mogoče?«

Kako je bilo to mogoče, je vedel le eden in ta je bil Mihajlo Filipič sam, ki vendar ni pravil tega nikomur.

In tudi ne bi bilo človeka, ki bi mu bil verjel.

In vendar je bilo pribito: Mihajlo Filipič je spoznal po sanjah, samo po sanjah, da je v gotovih slučajih v Rusiji bolje, da človek ne izvršuje svoje dolžnosti.

Kajti, nikdar ni mogoče vedeti...

takegal! Nič niso našli in na — nič se vračajo v mrzlo tujino!

Pri Fovškem kalu pričinja pravo bojišče. Hiše so podrte, za njimi peljejo strelski jarki, ki prihajajo od Britofa ter se vlečejo v vijugasti črti čez greben proti Mađonau na Banjsko planoto. Cesta, s katero so že odmaknjeni španski jezdeci, je maskirana. Na desni in levi leži vse vprek: laške čelade, suknje, perilo, puške, ročne granate, bombe, maske itd. Nad prvo hišo pri Grgarju čaka parni cestni valjar; kdaj zopet pride iz ujetništva njegov »macchinista«, da ga zakuri ter ugadi razrito cesto.

Grgar je podoben Solkanu ali št. Petru. Cerkev — kot rešeto — je znotraj bolj podobna hlevu, nastlanem s slamo, cunjami, ometom in kamenjem; kot pa hiši božji. Stolp še stoji, če ga ne podere burja. V nobeni hiši ne najdeš zavetja pred dežjem, saj nimajo strehe. Nekako čudežno je repoškodovana samo kapelica sredi vasi ob ... Suha trta ali pa stara koruzna slama ... kateti, kje je bila planota ali njiva. Polje proti Britofu, po katerem je napadala laška konjenica, kakor tudi ono pod Prevalom, je prekopano od granat; po njo lijakov, v katere se steka deževnica izpod Škabrijela in Sv. Gore. Ob deževju majhno jezero, pomešano s — človeško krvjo!

Na Prevalu! Ali naj grem na Skalnico? Saj nič ceste več! Če bom plezal po rebrih in skalah, stojim na ročno granato ali ročno bombo. Brez strahu! Saj romam — četudi sam — na Sv. Goro, Marija me bo varovala! Ob robu nekdanjega lepega nasada, na katerega spominjajo razcefrani in užgani borovi štori, sem srečno našel staro cesto. Kakšna pa je! Od prve kapele na ovinku in od tam do druge še komodno hoditi — po bojišču ramreč! — akoravno ti kamenje, ki se je privarilo razstreljeno od granat na cesto, zastavlja pot pri vsakem koraku. Naprej gre težje. Ceste je zmanjkalo, zato si izberem pot po stopnicah, ki je peljala nekdanj skozi prijazen gozdček, v katerem so počivali romarji, razgreti od žgočega goriskega solnca. Ne iščem sence, topla ni. Če bi sence tudi iskal, ne najdeš je, ker gozdčeka ni, niti sledu o njem. Kmalu bom na vrhu. Pa kako, stopnic in poti je zmanjkalo. Skočim v jarek; tudi ta se je zgubil v kaverno, kjer so imeli Lah telefonsko postajo. Zdi se, kakor da so žice s celega soškega bojišča semkaj napeljane, toliko jih je! Zavijem jo na levo, potem naravnost navzgor: po razmetem grušču, razstreljenem kamenju in izruvanih skalah. Na vrhu Sv. Gore sem. Hvala Ti, Marija svetogorska!

Kako izgleda na Sv. Gori? Ne razočiš, kje je bila bazilika, kje samostan, kje druge hiše. Pokopališče sooznaš po razmetanih spomenikih, odortih grobnicah in po gnilih, razkanih deskah krst. Groblja, podrti'a, razvaline ... Splezam na najvišji kup groblje in pokleknem — na razbiti marmornati steber glavnega oltarja. Marija! Mati svetogorska! Zakaj je uničen Tvoj hram, naš dom ... ? Naš dom — imeli smo ga; plamen ga je vzel, v spomin nanj — nosimo s seboj pepel.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. novembra. Uradno:

Položaj se včeraj ni izpremenil.

V zadnjih desetih dneh so se alpske čete generala Alfrida Krausa zopet z največjo vstrajnostjo in hrabrostjo borile. Kakor je izvedel graški strelski polk v borbi za Mante Pert'co nove svoji preteklosti odgovarjajoče čine, tako se je nudi'a prilika Zbornice Avstrijcem od Hrsenskega pešpolka št. 14 in oddelkom trolskih lovcev pri II Termini na San Marino v soteski Brente prilika, da so pridobili novo slavo svojim praporjem.

Stotnik Brumovs'ky je premagal 23. novembra v zračni borbi 25. sovražnika.

× × ×

Položaj na naši jugozahodni bojni črti se v zadnjih dveh tednih ni posebno izpremenil. Kako da se bo položaj še razvil, ne vemo: reč našega vojnega vodstva. Naše napredovanje do Piave je skrajšalo našo bojno črto za tri četrtine svoje prejšnje dolžine; zdaj meri 160 km. Italijansko vojno vodstvo hoče, kakor vse kaže, držati črto pri Piave. Sporazumu pomaga zdaj 9 divizij angleških in francoskih kolonialnih čet, ki se še zb'rajajo pri Vicenci in pri Padovi, med Bacchiglione in Brento. V borbo je že zapletenih večje število francoskih lahkih in težkih baterij; angleške baterije se prevažajo.

Italijansko uradno poročilo.

26. novembra. Včeraj so sovražne bojne sile, podpirane z močnim artiljerijskim ognjem, poizkušale nadaljnji napad na naše postojanke med Brento in Piave. Na naši levici se je iz ozemlja Monte Pertica naperjeni sovražni napad hitro zrušil in vsakemu nadaljnjemu poizkusu je od

naše strani sledil uničujoč protinapad. V Tassonu je naš alpinski bataljon Monte Rosa napadel declimiral. V središču, kjer je bil sovražni pritisk najmočnejši, se je 35. divizija posebno odlikovala. Sovražne kolone so napadle od severozapada in s severa z veliko živahnostjo Monte Cassone, prelaz Orso in Monte Potarolo, kakor tudi Monte Spinuccia. Naš ogenj jih je pomedel in z našim stlnim ponovljenim protinapadom so bile končno odbite. Več kot 200 ujetnikov je ostalo v naših rokah. Na našem desnem krilu je sovražnik napadel vzhodna pobočja Monte Monsinera. Napaalne valove je najprej ustavil naš artiljerijski ogenj. Nato so naši vrli alpski napravili protinapad in pogнали sovražnika nazaj. Ugrabili smo nekaj dvanajstoric ujetnikov.

Pismo iz asiškega bojišča.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

22. novembra 1917.

Mi prodiramo sicer počasi, a gotovo. Lahki se tu na našem bojišču strašno upirajo našemu pritisku. Takorekoto vsako ped zemlje moramo s težkimi boji odkupiti. Koncentrirali pa so Lahki za Asiagom velike množice vojakov, spravili so v tam ležeče gozdove svoje topništvo vseh kalibrov. Mi pritiskamo vsaki dan. Glavni sunek se pa do danes še ni izvršil. Lahki še niso okušali vse naše moči. Ko ta skupno udari, potem bomo videli, koliko velja laški odpor. Pribiti pa moram že sedaj, da naše sedanje postojanke, ki ležijo dva kilometra za Asiagom, niso nič kaj prijetne. Nasprotno so laške postojanke za brambo zelo ugodne in močno zgrajene. Naše čete se nahajajo večinoma v asiški dolini, medtem ko se Lahki skrivajo na spredaj ležečem hribu.

Topovi grme vsak dan. Naša artiljerija je tu mogočna in prepričani smo, da bo ta artiljerija zlomila laški odpor. Kedaj se to zgodi, ali čez en dan ali čez en teden, ne vemo. — V našem odseku smo dosedaj Lahom iztrgali Asiago, Gallo, hrib Meletta in še več drugih malih občin. Vsak dan ujamemo naši po par sto mož. Nič ne pomagajo Lahom, če obstreljujejo glavne ceste, ki vodijo v najsrednejše postojanke. Naše čete imajo kljub temu dovolj hrane in streljiva. Vse operacije se vrše natančno po načrtu. Ko bo sovražnik na naši levi, v Suganski dolini, moral zapustiti ozemlje, potem pride vrsta na nas, da obračunimo z njim na asiški planoti. Če se bodo morali Lahki našemu pritisku umikati, potem šele se bodo videle dalekosežne posledice poraza italijanske vojske. —iž.

Zopet 43.000 Italijanov ujetih.

Dunaj, 27. nov. Po zadnjih uradnih poročilih so na italijanskem pozorišču zopet ujeli 43.000 mož; 300.000 Italijanov bo kmalu ujetih.

Begunsko vprašanje v Italiji.

Lugano, 27. nov. Avstrijci in Nemci so zasedli 17 volilnih okrajev; 15 poslancev teh okrajev je ustanovilo posebno skupino v varstvo koristi prebivalstva zasedenega ozemlja in za podporo beguncem.

Lugano, 27. nov. »Journal de Geneve« je poročal iz Rima: Položaj beguncev iz Furlanije je žalosten. Benečanski se vozijo po železnici, veliko reči so lahko vzeli s seboj; begunci iz Furlanije: do 300.000, so morali peš bežati. Stotine kilometrov so morali hoditi v snegu in v dežju; strašno so posebno otroci in starci trpeli. Begunci so raztreseni po celi Italiji. Pomožni odbori so nabrali za begunce že 50 milijonov lir.

Italijanski socialisti.

Lugano, 27. nov. (K. u.) Italijanska socialistična stranka ne dela na pojasnilo zadnjih vojnih dogodkov potom parlamenta, kakor druge stranke, marveč zbira zase podatke in namerava v prvi polovici decembra v parlamentu in izven njega nastopiti brezobzirno, da odkrije, kdo da je za poraze Italijanov odgovoren.

Potres na vzhodni obali Italije.

Lugano, 26. nov. Iz Jakina se poroča o potresih na raznih točkah italijanske vzhodne obali.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. nov. Veliki glavni stan:

Vojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na Flanderskem so včeraj s topovi med gozdom Houthouster in Zaanvoorde močnejše streljali.

V posameznih odsekih bojišča jugozahodno od Cambroi so podnevi močno streljali. V obrambi teme je pripravljena angleška pehota napadla zvečer vas in gozd Bourlon; v težki borbi moža z možem smo jo vrgli. Na predpolju so na celem pozorišču živahno delovali.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Severno od Prunay smo odbili v jarkih borbah napad Francozov.

Na vzhodnem bregu Moze so se podnevi zmerno bojevali. Zvečer so med Samogneux in Beaumont in na obeh straneh Ornesa močnejše streljali.

Bojna skupina vojvoda Alberta Virtemberžana.

Na višini Combres in med St. Mihe'om in Pont-a-Moussonom so od časa do časa streljali.

Berlin, 27. nov. Veliki glavni stan:

Na bojišču pri Cambrai so se izjalovili močni angleški napadi med Bourlonom in Fontainom. Ljudi krajni boji se nadaljujejo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

25. nov. Na desnem bregu Moze smo popoldne po kratki pripravi s topovi severno od višine 344 kljub viharju in dežju izvedli operacijo. Na približno 3 in pol km dolgi bojni črti so naše čete med Samogneuxom in pokrajino južno od sela Anglement vzele s sijajnim naskokom prvo in drugo črto in bivelišča, ki jih je bil sovražnik zgradil na južnih slemenih soteske v gozdu Caures. Dozdaj smo ujeli nad 800 Nemcev.

Vihar v francoski zbornici.

Bern, 27. novembra. (K. u.) Naknadno se iz seje francoske zbornice 22. novembra še poroča: Ko je naznanil Deschanel, da se je predlagal odepk 33 članov, se je zbornica zelo razburila. Socialisti so burno ugovarjali, ko je govoril Malvy, desničar mu je tudi burno ugovarjala. Renaud je izjavil, da je porabil Clemenceau škandale, da se je polastil moči.

Clemenceauova strahovlada.

Curih, 27. nov. Clemenceau je uvedel strahovlado, ki spominja na najtemnejše čase ruske reakcije. Brez izbire zapirajo v celi deželi ljudi iz malenkostnih razlogov. Košatijo se anonimne ovadbe; denunciantom cvete pšenica. V Parizu so že zapri nekaj sto oseb. Dolže jih, da so miroljubi. Veliko uradnikov je Clemenceau odstavil, češ da ne nastopajo dovolj odločno. Vse aretirance izroče vojnemu sodišču.

Državljanjska vojska v Rusiji.

Kako ponudi Rusija premirje.

Curih, 27. novembra. Rusko ponudbo o premirju bo vladam četverozveze izročila neka nevtralna velesila, kakor hitro bo novo vlado priznala.

Grof Czernin in ruski mirovni predlog.

Dunaj, 27. novembra. Z delegati gosposke zbornice je grof Czernin govoril o položaju, ki je nastal vsled streljenja sedanje ruske vlade. Izjavil je, da je monarhija pripravljena pričeti pogajanja o realnem in sprejemljivem miru.

Sporazum in preobrat v Rusiji.

Stockholm, 25. novembra. (Kor. urad.) »Tidningen« javlja iz Petrograda: Na p'svetu pri angleškem veleposlaniku Buchananu so sklenili, da počakajo navodil od svojih vlad, preden kaj ukrenejo. Po drugem poročilu so poslanki izjavili, da bodo zahtevali popotne liste, če se prične Rusija pogajati o posebnem miru; odpotovalji bodo takoj. Na seji osrednjega delavskega odbora 21. novembra je izjavil ljudski komisar Trockij: Ne bomo hodili po tisti poti, po kateri je hodil Kerenski, ki je pošiljal zaveznikom prošnje. Našli smo pismo, ki to dokazuje, objavili ga bomo. Vojsko moramo končati. Nadaljnja pogajanja z zavezniki niso potrebna. Če pritisk na zahodnoevropske vlade še ne zadošča, ga bomo z našo politiko povečali. Kerenski se baje nahaja pri 11. armadi, katero reorganizira. V Kišinevu so baje proglasili samoupravo Besarabije.

Bern, 27. novembra. »Echo de Paris« je poročal: Zvezne vlade so sklenile protestirati proti predlogu v premirju, češ, da bi kršil londonski dogovor v septembru 1914. Protest nameravajo nasloviti na ruski narod, a ne na Ljeningovo vlado. Francija namerava še posebno proti kršitvi francosko-ruske zveze protestirati.

Duhonin.

Dunaj, 27. novembra. (K. u.) Poročilo, da je vlada boljševikov zaprla vrhovnega poveljnika Duhonina, se še ne potrjuje.

Katerim mestom gospodarijo boljševiki.

Stockholm, 27. nov. (K. u.) »Pravda« je poročala: Boljševiki gospodarijo med drugimi sledečim mestom: Petrograd, Moskva, Kijev, Nišnji Novgorod, Harkov, Odesa, Jekaterinoslav, Samara, Saratov, Kazan, Rostov, Vladimir, Reval, Pskov, Minsk, Krasnojarsk, Podolsk in Caričin.

Trockij zagrozil uradnikom zunanega ministrstva.

Kodanj, 27. nov. (K. u.) »Berlinske Tidende« javlja iz Haparande: Trockij je naznanil uradnikom zunanega ministrstva, da bodo odpuščeni, če ne prično do 30. t. m. zopet uradovati. Sovjet ljudskih komisariev namerava poddržaviti vse banke.

Car ušel na Japonsko?

Newyork, 27. nov. (K. u.) Kakor poročila »Central News«, se je ruski carju posrečilo, da je ušel iz Tobolska čez Harbin na Japonsko. Potrjena pa ta vest še ni.

Kerenski.

Haag, 27. nov. Kerenski je, kakor poročila Reuter, odložil ministrsko predsedstvo in vrhovno poveljstvo in vrnil svoje pooblastilo začasni vladi. Proti Kerenskiemu in Tereščenkiju je uvedeno sodno postopanje radi zločinskega nadaljevanja vojске.

Razna poročila.

Cesarski namestnik grof Clary — in slovensko zastopstvo.

Po odločnem koraku, ki so ga bili primorani na Dunaju storiti slov. štajerski poslanci nasproti namestniku Claryju, je povabil namestnik deželnega odbornika g. dr. Verstovška k sebi ter mu predlagal sestanek, katerega bi se udeležil tudi voditelj Jugoslovanskega kluba dr. Korošec v svrhu poravnave prečnih političnih zadev in vprašanj na Slov. Štajerskem. Poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek sta na povabilo dne 25. t. m. ekscl. grofu Claryju odgovorila sledeče: »Vaša eksclenca! Z ozirom na pogovor, ki se je nedavno vršil radi nadaljnih pogajanj, si usojava Vaši eksclenci javiti, da hvaležno odklanjava vsak razgovor, ker se itak ne izvrše nikdar razne obljube in pogodbe. Z izrazom odličnega spoštovanja: dr. Korošec, l. r., dr. Verstovšek, l. r.

Avstrijske delegacije.

V petek bo imelo vseh 60 avstrijskih delegatov predposvetovanje o razdelitvi odsekov, imenovanja predsedstva itd. — Posl. Stanku ponudijo predsedstvo vojnege odseka, dr. Korošcu pa predsedstvo bosensko-hercegovaškega. — Poročil češki, jugoslovanski in tudi ukrajinski delegatje ne sprejmejo nobenih.

Češke stranke.

Češka soc. demokratična stranka in narodna socialna stranka sta se združili in se bosta v bodoče imenovali: Češka socialna stranka.

Hardenova »Zukunft« zopet izhaja.

Znana Hardenova revija »Zukunft« sme zopet izhajati. Hardenu so zopet dovolili, da sme predavati.

Vojni svet sporazuma.

Amsterdam, 27. novembra. (Kor. ur.) »Allgemeen Handelsblad« je poročal iz Londona: Vojni svet se bo bodoči teden posvetoval o skupnem sodelovanju mornaric srednje in južne Amerike z mornaricama Anglije in Združenih držav. Pečali se bodo dalje z bojem proti avstrijski podmorski vojski na Jadranskem morju, z vprašanjem blokade glede na Švico in špansko in o finančni in gospodarski pomoči Belgiji po vojski.

Uspehi Anglije v svetovni vojski.

Berlin, 26. nov. (K. u.) »Aftonbladet« je pisal: Belgija se je morala na zapoved Angležev ustaviti prehodu Nemcev, a obljubljena pomoč je izostala. Srbija, ki se je pred mirom z Avstrijo nahajala, je morala nadaljevati vojsko, a pomagali ji niso. Ravnotako se je zgodilo s Črnogoro. V Rusiji so zapadne velesile zatrle hrepenenje po miru: posledica strašna anarhija. Plena želja Rumunija, je postala žrtev angleških obljub. Grški, ki je hotela ostati nevtralna, so delali silo in odstavili kralja. Italija je na vabo Angležev izdala svoje zaveznike in doživela najhujši poraz v svetovni vojski. Anglija je tudi zakrivila, da se Francija ne odpove Alzaciji-Loreni. Irsko pretresajo trajni upori. Pet kraljevin je popolnoma ali deloma podjarmljenih; šest se nahaja v veliki nevarnosti. Eno cesarstvo se nahaja v najdivjejši anarhiji; šest vladarjev je pobegnilo ali so jih pa odstavili.

38 milijonov mož pod orožjem.

Basel, 27. novembra. »Basler Anzeiger« poročila: Ameriško vojno ministrstvo je izračunalo, da se nahaja pod orožjem v vseh vojskujočih se državah 38 milijonov mož; na strani sporazuma 27,500,000 in na strani osrednjih velesil 10,500,000 mož. — Dejansko pa moramo odbiti 9 milijonov Rusov, 1 milijon Američanov, 1,400,000 Japoncev in 500,000 Kitajcev; na avstrijsko-nemški fronti stoji torej 10 milijonov vojakov nasproti 14 milijonov vojakov sporazuma, med katerimi je 3 milijone Italijanov. V vojsko je zapletenih 22 držav.

Goričani za Slovensko Ljudsko Stranko v dr. Krekovem smislu.

Z Goriškega nam pišejo glede razpora v S. L. S.: Ljudje božji, kaj delate! Beremo poročila časnikov, odprta pisma, izjave, ki nas napolnjujejo s strahom. Zdej, ko je edinstvo bolj potrebna kakor kedaj prej, ko Nemci in Mažari rovarijo, podkupujejo, intrigirajo

z uporabo vse svoje politične in znanstvene moči, da bi nas razdružili in spravili jugoslovansko deklaracijo ad acta, zdaj, ko smo začeli čutiti, da se nam tujčeve spona rahljajo, ko smo začeli gojiti nado, da pod pritiskom naše složnosti te sponne odpadejo — zdaj se čita o razkolu v naši zadrugi in v politični organizaciji, ki jo je mentor našega malega naroda, blagopokojni dr. Janez Krek, s tolikim trudom ustvaril. Ali bodo enkrat končale osebne ambicije med nami ali nel Zastojem so vsi še tako lepi govorio demokracijem načelu, na katerem naj sloni naša organizacija, ako si voditelji in načelniki te organizacije laste avtokratično oblast. To so suhe veje, ki naj odpadejo od drevesa, odkritosrčno itak nikdar niso bili demokratični, ampak bili so sebični, kar se o našem dr. Kreku tudi od najhujšega njegovega nasprotnika nikdar ne bo trdilo.

Iz S. L. S. se je pred leti razvila tudi v Vseslovensko ljudsko stranko obsegaajočo vse Slovence pristajajoče na program katoliških shodov. Vsled tega imamo pri tem žalostnem pojavu ljubljanskem tudi mi svoj interes tu na Goriškem in svojo besedo javno povemo: Stojimo na stališču poslanec Jugoslovanskega kluba, ki so si po svojem boljšem prepričanju izbrali popolnoma zakonitimi potom za delegata dr. Korošca. Obžalujemo globoko, da se je v S. L. S. pojavil pojav, v katerem se osebnost stavlja nad splošnost, kar je v kričnem nasprotju z vsakim demokratičnim načelom. Pozivljamo vse Slovence brez razlike strank in političnega prepričanja naj varujejo nezlomljivo edinstvo in boj za jugoslovansko deklaracijo kot dragoceno zapuščino našega, ves narod v ljubezni obsegaajočega dr. Kreka, in naj tej edinstvi podredijo vse osebnosti.

Dnevne novice.

+ **Moste pri Ljubljani za deklaracijo.** Občinski zastop občine Moste pri Ljubljani, zbran pri današnji seji, z navdušenjem pozdravlja deklaracijo jugoslovanskega državnoborskega kluba z dne 30. maja 1917, ki stremi za združenjem vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v posebni državi pod habsburškim žezlom. — Hvaležno pozdravlja mirovno prizadevanje sv. očeta Benedikta XV. in Nj. Veličanstva cesarja Karla I. z željo, da se čim prej neha to nesrečno klanje ter doseže skorajšen mir vsem narodom Avstrije. — V hvaležni spomin g. dr. Jan. Ev. Kreka, tega prvobornika našega naroda, se sklene prispevati za njegov spomenik znesek 100 kron. — Županstvo občine Moste, dne 25. novembra 1917.

+ **Občinski svet Jesenice na Gorenjskem** je 18. nov. sklenil soglasno izjavo za deklaracijo jugoslovanskega kluba.

+ **Za jugoslovansko deklaracijo** sta se izjavili štajerski občini Sv. Martin na Paki in Št. Ilj pri Velenju ter vsa duhovščina obmejnih dekanih Marenberg in Vuzenica.

+ **Dovtip Kregarjeve stranke.** Vajeni smo zelenih lepakov po ulicah, ki vabijo v Kino-Central v lepem deželnem gledališču. Toda včeraj nam je pasar Kregar napravil dovtip in tako poskrbel za zabavo v teh žalostnih in resnih časih. Razobesil je poleg lepakov za Kino-Central lepake velikega obsega, kjer vabi meščane, delavce in obrtnike v svojo pasar - Kregarjevo stranko. Vsako sredstvo jim je dobro, naj bo smešno ali pa žalostno resno, samo da sejejo razdor. Naj bo pasar Kregar in par njegovih v Sustersičevi službi stoječih ljudi prepričan, da Slovenske Ljudske Stranke ne bodo razbili.

— **Iz Loškega potoka, 25. nov. 1917.** Kot zvest Vaš dopisnik se oglašam tudi v težkih dnevih preizkušnje. V. L. S., za katero smo vsi somišljeniki vsak po svoji moči delali in tudi trpeli, naj se — razdruži. Ne in ne! Odpade naj le, kdor hoče. Ovelo listje naj odpada od močnega drevesa, čuvajmo pa cvet! V listi zaupnikov S. K. S. je za tu, kot poročila »Narod«, odločen za zaupnika Franc Debeljak, župan in posestnik, — ki je v vojni službi v Pulju. Kolikor je pa znano, bi se pa imenovani za to čas zahvalil, če bi bil tudi kot župan v svoji lastni občini.

— **Princ Hohenlohe zbolel.** Korespondenca »Wilhelm« poročila: Najvišji dvorni mojster princ Konrad Hohenlohe je zbolel na obistih. Trpi zelo hude bolečine. Poroki svoje hčere (29. t. m.) ne bo mogel prisostvovati.

— **Nov predsednik »Gospod. zveze«.** Na ponedeljkovem občnem zboru je bil izvoljen mesto umrlega dr. Kreka za predsednika »Gospodarske zveze« Alojzij Markič, ekonom v zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

— **Imenovanje. Starešina »Danice« dr. Anton Megušar** je imenovan za črnovojniškega sodnega praktikanta za čas vojne.

— **Odlikovanje.** Cesar je podelil zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje farm. praporščaku v rez. Stanko Hohenlohe, sanitetne stotnije št. 8.

— **Slovenski častniki — junaki.** Z redom železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo in z meči sta odlikovana za posebno hrabrost v deseti soški bitki nadporočnik Franc Alič iz Gorenjevasi v Poljanski dolini in poročnik Stanko Jeglič iz Zirovnice na Gorenjskem, oba pri bos. herc. lovskem bataljonu št. 6.

— **Iz italijanskega vojnega ujetništva** se je vrnil potom izmenjave invalid rezervni nadporočnik 17. pp. dr. Karl Kukelj.

— **Vas Jurjevica pri Ribnici** je darovala za dr. Krekov spomenik 6 K 36 vin.

— **»La marche sur Trieste«.** Izšel je iz misterioznega vira v sijajni francoščini sestavljeni spis z naslovom »La marche sur Trieste« (pohod proti Trstu). Ta spis, ki podaja vzroke in potek italijanske vojne, je kuriozum v vsej vojni literaturi, ker kaže v nasprotju s podobnimi izdelki entente pravo kulturo in civilizacijo. Podobni spisi samo zastavljajo in psujejo nasprotnike, omenjeni pa se blagodejno razlikuje od njih. Spis prinaša krasne slike Trsta, soškega bojišča, nadvojvode Evgena, generala Borojeviča, razne porušene kraje, delovanje vojaštva itd. Naslovna stran je okrašena z italijansko trobojnico.

— **Odlikovana** sta bila s srebrnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje stražmojster Franc Kočevar in namestni stražmojster Josip Pogelšek, oba od 12. dež. orož. pov.

— **Razmere na Koroškem.** Iz Pliberka se poročila: Dne 15. vinotoka so šli fantje iz Štebna k vojakom in vaška dekleta so jim okinčale voz z zelenjem in raznobarnimi trakovi. Bile so rdeča, zelena, rumena, modra in bela barva, kakršne so se pač slučajno dobile v trgovini. Ker so imeli še dosti časa do vlaka, so se peljali v mesto v narodno gostilno. Na trgu pa zagleda okinč. ni voz c. kr. stražmojster Drobež ter plane kakor po rdeči barvi razjarjena žival med fante in iztrga med tulenjem cel okrasek. Kričal je: »Das sind nationale Farben!« (»To so narodne barve!«) Ta popolno neopravičeni čin je vzbudil med fanti, pa tudi med gledalci nevoljo in ogorčenje. Od kdaj imajo ti ljudje pravico se polastiti voza in uničiti okras, ki so ga kupili naši ljudje za naš lasten denar? Vprašamo dalje, ali se tako goji patriotizem med mladino, ki je poklicana k vojakom v brambo domovine? Kje stoji zapisano, da mora biti c. kr. organ izvršitelj nakan nemških »volksratov«? Vedite, neprijatelji naši, da se ljudstvo, ki ga tlačijo ogromni davki in razne dajatve na krvi in blagu, ne da trpinčiti in žaliti. Dan obračuna še pride — pride kmalu in sigurno!

— **Manifestacija v Zagrebu.** V nedeljo je predaval v Zagrebu poslanec dr. A. Trešić-Pavičić o temu: »Pesniki in boju za svobodo«. Po predavanju je prišlo do manifestacij za jugoslovansko ujedinjenje. Posredovala je policija.

— **Nečloveški zločin** je izvršil neznan lopov v Češnjicah župnije sv. Lenart pri Ljubljani v noči od 25. na 26. nov. t. l. Ponedeljek zjutraj so našli ubitega v postelji Mihaela Terškan — Anžaja — 77 let starega vdovca. Poleg postelje se je našla okrvavljena sekira, katero je zločinec zavihtel s toliko močjo, da je odkrušil z ostrino omet na stropu, z betom pa prebil lobanjo na čelu, da so se razkropili možgani. Rajnik je bil dobra duša, zvonar pri župni cerkvi; popravljal je ure in si s tem prislužil kak vinar in izprosil kak živež. Zločinec je odnesel žepno uro in denarnico, v kateri je bilo težko kaj, ker je bil rajnik siromak. V noči zapadli sneg je izbrisal vse sledove za lopovom, katerega orožniki pridno iščejo.

— **Iz Metlike** se nam piše: Na občnem zboru »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v metliškem sodnem okraju« je bil mesto bivšega predsednika g. dr. Foersterja izvoljen sodni predstojnik gosp. Ivan Hutter v Metliki predsednikom. Društvo ima okoli 3650 K premoženja. Letošnji dohodki presegajo lanske za 50 K. — Kakor vsako leto, se je tudi letos določilo 600 K za podpore revnim šolskim otrokom, 200 K pa za slučajne podpore.

— **Iz Boštanja.** »Slovenec« je v št. 267 poročal o interpelaciji poslanca dr. L. Poglačnika v državnem zboru glede poštnih pečatov. Cudili se bodete — če se je čuditi zdaj sploh še mogoče — da imamo pri nas poštni pečat s samonemškim označilom. Blagovolite se prepričati, dokaz imate v rokah!

— **Požar.** V Rosalnicah pri Metliki je 25. t. m. vpepelil požar štirim gospodarjem hiše in vsa gospodarska poslopja. Vsled silnega vetra ni bilo mogoče rešiti skoro ničesar. Metliški vrli gasilci so bili brzo na pogorišču in neutrudno delali. Župan metliški se je upal v gorečo hišo Martina Brodariča, da bi rešil polletno, v zibelki ležeče dete. Posrečilo se mu je prinesiti iz hiše zibelko, a žalibog, dete je bilo — mrtvo. Vsa čast temu pogumnemu možu-gasilcu. Zažgal je mimo hiše M. Brodariča vozeči železniški stroj. Škoda se ceni na 150.000 kron. Pogorelci so brez živeža in brez strehe. Nadejamo se pomoči usmiljenih Belokranincev in drugih.

— **Smrtna poškodba z bencinom.** Vreček Ivana, 40 let stara žena kajzarja Franca iz Podgore št. 35, občina Št. Vid nad Ljubljano, je v petek dne 23. t. m. ob pol 6. uri zvečer kurila doma v kuhinji v peči in polivala z bencinom drva, ki se niso hotela hitro vneti. Poleg na ognjišču je imela posodo z bencinom, ki se je od ognja v peči naenkrat vnel, plamen pa je švignil vanjo. Naenkrat je bila vsa v ognju. Na obupni klic prihiteji ljudje so ogenj pogasili, toda žena se je bila že tako močno opekla po celem telesu, da je v tukajšnji bolnišnici, kamor so jo bili naslednji dan prepeljali, podlegla opeklinam, še tisti dan. Ostavlja moža-vojaka in nedorastle otroke.

— **Delavec ponesrečil.** Janez Žagar, 68 let stari žel. delavec v Dol. Logatcu je dne 29. t. m. preiskoval neko za razstrelitev nabasano skalo, ki ni hotela eksplodirati. Naenkrat pa je pri tem delu nastala eksplozija ter si je poškodoval dlani na obeh rokah tako močno, da je moral po pomoč v ljubljansko civilno bolnico.

— **Pod kolo** je prišel z desno nogo 13 let stari posestnik sin Jožef Mehle iz Ponoove vasi št. 15 pri Grosupljem, ko je peljal z voli drva domov. Med potjo mu je izpodrsnilo. Kelo mu je šlo čez nogo ter mu jo nad kolenom strlo.

— **Tatvine.** V Bobovku pri Predosljah je izgubil 70 kg težak prašič posestnici Antoniji Šnedičevi. V Bohinjski Beli je odnesel tat krčmarici Ani Paplerjevi svinjske masti in mesa v vrednosti 400 K. Dva panja z 80 kg medu v vrednosti 1600 K sta bila ukradena iz čebelnjaka posestnice Fr. Kobza v Hrusici pri Logatcu.

— **Cerkvena tatvina.** V frančiškanski cerkvi v Mariboru je neznan tat ukradel bronasti, zelo bogato okrašen oltarni križ v rimskem slogu s srebrnim Kristusom in napisom.

— **Umobolnico Feldhof bodo zaprili.** Iz Gradca poročajo, da bodo v kratkem zaprili deželno umobolnico Feldhof, ker manjka premoaga. V zavodu je sedaj čez 1200 bolnikov. Od dne 4. novembra ni dobil zavod nobenega premoaga več. Ista nevarnost grozi deželni bolnišnici.

— **Smrt dragonca Moriza.** Po tridnevni razpravi je vojno sodišče v znani zadevi dragonca Moriza, o kateri je razpravljal tudi parlament, obsodilo: Poročnik Zerdik, ki je zabodel dragonca Moriza, je obsojen v šesttedenski zapor radi prestopka proti varnosti življenja, nadporočnik Jož. Reckzigel je bil radi prekoračenja službene oblasti obsojen v šestdnevni hišni zapor, ker je udaril desetnika Pirrerja.

— **Radi pomanjkanja kuriva** so zaprili v Lvovu več mestnih sol.

Ljubljanske novice.

Iz Ljubljanskega bogoslovca so darovali za Krekov spomenik 250 K 64 vin.

Iz Cirilskega društva ljubljanskih bogoslovcev daruje za spomenik svojega bivšega predsednika dr. Jan. Ev. Kreka 100 K.

Iz Prvo ljubljanske delavske konzumno društvo je podpisalo VII. vojnege posojila 5000 K z geslom: Za osvobodeno slovensko zemljo, za dosego skorajšnjega miru.

Iz Državna podpora za svojce brez sredstev avstrijskih državljanov, ki so bili o priliki vojnih dogodkov v sovražnem inozemstvu prisilno pridržani ali tja zavlčeni, in moštva na ladjah trgovske mornarice, katerim vrnitev iz nevtralnih dežel ni bila več mogoča. Zakon z dne 17. avgusta 1917, št. 376, drž. zak., ki je bil razglašen dne 14. septembra 1917 in h katerem je izdalo c. kr. notranje ministrstvo z razpisom z dne 30. oktobra 1917, št. 67.347, podrobnejša navodila, da je zgoraj omenjenim svojemc pravico do podpore iz državnih sredstev v višini vsakokratnega državnega prispevka za preživljanje svojcev v poklicanih vojakov. Za upravičene svojce veljajo vse osebe, katerih preživljanje je bilo dosedaj odvisno od dela ali dohodka kakega zgoraj omenjenega avstrijskega državljanja in je prišlo vsled tega v nevarnost, ker prejšnji vzdrževalec ne more še nadalje za nje skrbeti, sami se pa ne morejo preživljati iz svojega premoženja ali dohodka. Za sovražno inozemstvo veljajo le tiste države, ki so z Avstrijo v vojnem stanju, torej ne tudi Amerika, vsled česar svojci v Ameriki pridržanih Avstrijcev — razen svojcev moštva na ladjah trgovske mornarice — po tem zakonu nimajo pravice do državne podpore. Glede morebitne podpore za te svojce si je pa c. kr. notranje ministrstvo pridržalo, da izda lahko posebna navodila. Prošnje za podporo po tem zakonu se vloga pri političnem okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu) prosičevega bivališča. Odloča o njih pa politično okrajno oblastvo sporazumno z davčnim oblastvom I. stopnje (davčnim referatom pri c. kr. okrajnem glavarstvu, c. kr. davčno administracijo). Če se te dve oblasti ne moreta sporazumeti, odloča politično deželno oblastvo sporazumno z finančnim deželnim oblastvom, pri razliki mnenj med tema pa c. kr. notranje ministrstvo sporazumno s c. kr. finančnim ministrom.

PES francoski bully, ki sliši na ime „Bomy“, se je 22. t. m. izgubil. Pasja znamka št. 262. Kdor ga bo našel, pripelje naj ga v Štritarjevo ulico št. 7 II. nadstropje, proti primerni nagradi.

Cunje, suknene odrczke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, z kljevino, cdeje, vrvi itd. v vsaki množini in po na višji ceni kupuje: **E. Kotzbek, Kranj.**

Kupim večje posestvo z dobrimi travniki in gozdovi na južnem Štajerskem (najraje v Savinski dolini) in prošim ponudbe s podrobnim opisom. — Naslov pove „Uprava Slovencev“ pod št. 2912.

Zamaške 1687 nove in stare **kupi** vsako množino tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana Ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Na prodaj sta dve KOBILI 1687 kostanjeve barve, visoki 168 cm, stari po 6 let; plemo ogrsko. Lep par in sposobni za vsako porabo, za kočijo, poljska dela, sploh za vsako vožnjo zanesljivi. Naslov pove upravnistvo Slovencev pod št. 338.

METAX avstrijska žarnica avstrijsko delo!!!

Nakup lesa! Navedite skrajno ceno, naloženo na zeleniški postaji in rok oddaje! Takošnje izplačilo proti duplikatom tovarnih listov!

Za Miklavža priporoča vsake vrste parketjev, drugih daril in piškotov na debelo in drobno **Al. Ipavitz, Ljubljana Židovska ul. 4.**

Vinski kamen, suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino po na višjih cenah **veletrgovina Anton Kolenc, Celje.** 1854 (1)

Kupim dobro posušene, snažne in zdrave olupke jabolk in hrušek po 3 K, **prešenine** (katere se morejo tudi v slabem vremenu na podih l. t. d. sušiti) pa po 80 v kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in vzorci, se prosit na tvrdko **FRANJ Kos, Ljubljana, Sodna ulica 7.**

Tvrdka TONI JAGER predtiskarija in trgovina ročnih del Ljubljana, Židovska ulica 5, naznanja, da ostane trgovina valed pomankljiva kuriva in razsvetljave do zopetnega **zapria.** Za izročitev naznanila naročenih del bodo trgovina do vštetelega 1. decembra t. l. od 10. ure dopoldne do 1. ure popoldne odprta.

V župnišče se sprejme v zdravem gorskem kraju **dekla** ki je zmožna poleg pripravljenosti kuhenja samosojno voditi gospodarstvo in se razume na živino in svinjerejo. Nastopi se služba lahko takoj. Plača po dogovoru. Kie, pove iz prijaznosti upravnistvo pod št. 3022. Znamka za odgovor.

Stavbni polir potem zidarji, tesarji in delavci se sprejmejo proti dobri plači v trajno delo. Hrana je preskrbljena. Stanovanja prosto. — Pismene ponudbe je nasloviti na stavbenika **V. SCAGNETTI, Ljubljana, Seiburgova ulica 6.** Istotam se lahko tudi osebno prihlasi. 2993

Posušene gobe - jurčke kupujem še vedno po najvišji cenl. **Zaamčeno pristne vzorce o teži 1/4 kg mi lahko usak čas pošijete po pouzetju zneska 10 kro.** Obenem s pošiljateljvo mi po dopisnici naznanite množino gob in ceno za 1 kilogram. Bodite uverjeni, da ne bodeate nikjer bolje postreženi kot pri **Frančiški Opeka, trgovki na Urhnikih.**

Posestvo na prodaj. Radi družinskih razmer se proda prostovoljno vojno krasno posestvo na Kranjskem, Jesenice na Savi, občina Vol. dolina. 1 km oddaljeno od hrvaške meje, obstoječe iz hiše št. 2 z velikim vrtom in velikim gospodarskim poslopjem, v katerem je nastanjena žandarmerijska postaja, trgovina mešanega blaga in 4 privatna stanovanja, poleg tega pa še prazni prostori za skladišča pavnice, hleve. Prostor je zelo ugoden za vsako večje podjetje, gospodarstvo, trgovino, gostilno, tovarno itd. V bližini je občinsko predstojništvo, pošta, brzovoz in broderska koča na Savi. Hiša št. 3 v Dolnji Ribnici (2 km) oddaljena od glavni državni cesti. Hiša št. 3, Gaj v vinogradu zvan Breg, s pivnico, šupo in hlevom, vse zgradbe zidane in z opeko krite. Zemljišče ima 14 oratov polja, 5 orat. travnikov, 6 oratov vinogradov 13 orat. gozda, 1 orat. pašnika, 2 orata vrta. Skupaj 48 oratov. Inventar obetaji iz pohištva za 3 sobe, vinsko posode do 1600 hl, z stiskalnico. Gozd je bukov, zrel na posikanje, iz katerega je dobiti 500 stožev drv. S tem posestvom je združena gnanjska pravica. Celil projekt leži ob glavni cesti na zelo romantični točki, oddaljen od mesta Samobor v Hrvaški 6 km, od Brežic 7 km — Kdor želi posestvo kupiti, naj se obrne na lastnika **Ivana Levicarija, posestnika v Samoboru, Hrvaško,** ki mu razkaze vso posest ter pove prodajno ceno. 3023

I. Wanek krznar 2961 **Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19** kupuje vseh vrst **kože divjačine,** lisic, kun itd. po najvišjih dnevnih cenah.

Vojno-posojilno zavarovanje Opozarjamo slavno občinstvo že sedaj na **vojno-posojilno zavarovanje** **Nizje-avstrijske deželne zavarovalnice** Kranjska deželna podružnica **Ljubljana, Marije Terezije cesta 12.**

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani sprejema prijave na **sedmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo** po objavljenih pogojih: **I. 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po K 92.—** **II. 5 1/2 % dne 1. avgusta 1926 povračljivi državno-zakladni listi po K 94.—.** 2874

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na **sedmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo** po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—: **I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo K 91.54.** □□□□ **II. davka prosto 5 1/2 % dne 1. avgusta 1923 vračljive državne zakladnice K 94.—.** Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v **brezplačno** shrambo in upravo.

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo! **I. 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po K 92.—,** odšteveni enomesečno obrestno bonifikacijo torej po K 91.54; **II. 5 1/2 % dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po K 94.—** Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto **Kranjska deželna banka v Ljubljani.**

Vabilo k podpisu 7. vojnega posojila potem zavarovanja pri „ANKER-ju“.

Gotovina ni potrebna!

Vojnoposojilno zavarovanje brez zdravniške preiskave in z brezplačnim vojnim riziko po sledečih premijah:

Za vsakih 1000 K nominale 7. avstr. državnega posojila letno K 66.—, polletno K 33.50, četrletno K 17.20, mesečno K 6.—.

Ta premija se plačuje dvanajst let, ali za slučaj prejšnje smrti, le do smrti.

Podpisano posojilo s kuponi vred dobi zavarovanec po dvanajstih letih, ako umrje preje, njegovi upravičenci tudi tedaj, ako zavarovanec pade na bojnem polju.

Upoštevajo se vse vrste smrti, tudi samomor.

Prosto vsakoršnih doklad.

Za vojake na bojnem polju morejo podpisati svojci, to je morejo jih zavarovati in pravnoveljavno podpisati pogodbo.

Kdor hoče nad 5000 kron

podpisati, naj pošlje poleg stoječi izrezek in prejme nato podrobni proračun.

Izrežite, izpolnite, dopolnite:
11 „Anker“ Ljubljana
Glavni zastop: Prisojna ulica 1.

Predlog

za vojno posojilno zavarovanje za slučaj smrti ali doživljanja pri „Ankerju“ z 12 letno dobo.

Na vsa vprašanja odgovorite jasno in čitljivo.

Polno veljavno za slučaj smrti v vojski brez zdravniških dokladov.

1. a) Ime in priimek predlaganih oseb? (Pri soprogi tudi rojstno ime) _____
 b) Dan rojstva? _____ dne _____
 c) Opravilo? (Civilni poklic) _____
 d) Bivališče? (Natančen naslov) _____

2. Kateri znesek naj se zavaruje? _____ K _____ Nominale VII. avstr. voj. pos. (5/10% amort. drž. pos.)

3. V katerih obrokih naj se plačuje premija? celoletno (1/1), polletno (1/2), četrletno (1/4) ali mesečno (1/12)? _____ V _____ obrokih po K _____

4. V kakih vojaško-službenih razmerah je sedaj zavarovanju predlagana oseba? _____

5. a) Ali je kaka zavarovalnica popolno ali začasnno odklonila predlog na zavarovanje življenja te osebe ali je sprejela le s težavnimi? Katera? Kdaj? _____
 b) Ali je že zavarovana pri „Ankerju“ brez zdravniške preiskave (V. P. Z.)? _____

6. a) Ali je zavarovanec sedaj zdrav? _____
 b) Ali ima kako bolezen ali hibo ali pa jo je preстал? _____
 Katero? Kdaj? Kako dolgo? _____
 c) Kdo ga zdravi? (Hišni zdravnik?) _____

a) _____
 b) _____
 c) Dr. _____ v _____

Predstojeca vprašanja sem odgovoril popolnoma resnično in dovoljujem družbi, da se v dopolnilo mojih navedb obrne na moje zdravnik in jih pooblašča, da smejo dati vsakršno pojasnilo.

Osebe, ki so rojene pred 1. majem 1862. ali take, kadarkoli rojene osebe, ki so resno bolne, se ne sprejmo v vojno-posojilno zavarovanje brez zdravniške preiskave.

Poverjeniku se je plačalo (po pošti poslalo) K _____ naplačila.

(Za osebe, ki niso zmožne, da bi se mogle samostojno obvezati, morajo podpisati ta predlog njihovi zakoniti ali sodno postavljeni zastopniki.)

Podpis (ime in priimek) zavarovance: _____

Ime _____, značaj _____
 rojen dne _____
 bivališče (kraj) _____ (ulica) _____
 Pisma prejemam do _____
 Natančen naslov _____
 Za razgovor sem Vam na razpolago od _____ ob _____ uri _____ dan _____

ANKER Ljubljana Prisojna ul. 1

Podpisani denarni zavodi sprejemajo prijave na

VII. AVSTRIJSKO VOJNO POSOJILLO

po originalnih pogojih in sicer:

I. 5 1/2% davka prosto amortizacijsko državno posojilo po K 92.50 odšteveni 1/2% bonifikacije K — 50 povrnjene obresti za 1 mesec „ — 46 netto K 91.54 K — 96

II. 5 1/2% davka proste 1/1000 1926 povračljive državne zakladnice po K 94.50 odšteveni 1/2% bonifikacije netto K 94.—

in dajejo radevolje vsa tozadevna pojasnila.

Podružnica c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka.

C. kr. priv. splošna prometna banka podružnica v Ljubljani.

Ceška industrijalna banka podružnica v Ljubljani.

Jadranska banka podružnica v Ljubljani.

Ilirska banka.